

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

4. tripartita. 1. Pars ostendit, articulum de Resurrectione creditu difficilem fuisse. 2. declarat, Deo facillimam esse Resurrectionem. 3. explicat, cur Mors & Natura ad illam dicatur stupere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Ferrius, Petrus Martyr, fuere Tubæ, non aliud resonantes, quam iudicium Domini.

scientia humana, sed solum fide divina; quam fides multi (qui se fideles dicunt) futuro tempore erant abnegaturi; in hæreses; varioque errores dispersi.

Propter eandem causam Christus adhuc vivens, non solum voce, sed & miraculis voluit fidem hanc multis difficillimam confirmare, dum mortuos suscitavit, & animas eisdem corporibus reddidit. Propterea etiam corpora Sanctorum quorundam in varias partes dissecta reddidit, mox integritati; propterea denique ipsorum pulveres ranti vult fieri à nobis, & ab ipsis Angelis honorari, tamquam æternitatis semina, in illa resurrectione animanda, & postmodum regnatura. Imò quorundam corpora hæc tenus incorruptione donavit post multorum sæculorum curricula, ut resurrectioni, & incorruptioni, sive immortalitati tandem futuræ, testimonium quoddam exhiberet prægium, ne fides fluctuaret. De quare sæpè à nobis tractatum est.

Testis ipse Christus.

Imò multi inter veteres asserunt, miraculum antiquum de septem fratribus (qui tempore Decii Imperatoris usque ad tempus Theodosii junioris annis plus 177. in quadam caverna latuerunt, sine corruptione, aut corporum, aut vestium, quasi somno aliquo obdormientes) à Deo promissum fuisse, ut certificaretur veritas articuli hujus difficillimi Resurrectionis generalis corporum. Sic enim horum septem fratrum apud Ephesum requiescentium historiam enarrat S. Gregorius Turon. de glor. Martyrum. l. 1. c. 95.

Septimo dormientes.

Tempore Decii in persecutione hi septem fuerunt in spelunca, unusque ex eis comparabat necessaria. Redevante quodam die Imperatore ad urbem rogavit Dominum, ut eos à periculo erueret; in illaque oratione solo prostrati, obdormierunt. Imperator audiens in eos illos intro morari, iussit os speluncæ obstrui, ut ibidem inerirent. Quoddam ageretur, quidam Christianus in tabula plumbea eorum nomina ac Martyrium scripsit, & clam in aditu cavernæ inclusit. Post multorum annorum curricula, per Theodosium data Ecclesiæ pace, surrexit hæresis Sadduceorum, negans resurrectionem mortuorum. Tunc quidam Ephesius civis, dum caulas ovibus secus montem facere destinaret, lapides divolvit ad aptanda eorum septa, necius arcani intus lateris. Dominus autem eis misit spiritum vitæ, & surrexerunt, existimantes se unam tantum noctem dormisse. Miserunt ergo unum ex eis ad emendandum cibos, cumque vidisset super portam signum crucis, audiretque passim in plebe nomen Christi, stupēbat. Prolatis verò nummis, quos à tempore Decii Imp. habebat, à Mercatore comprehenditur, quasi reperisset antiquum thesaurum; & deducitur ad Episcopum & Iudicem. Ille compellente necessitate mysterium revelavit, & deduxit eos ad speluncam. Ingressus Episcopus, reperit tabulam plumbeam, in qua quæ pre-

Historia de septem dormientibus.

LECT. 4. bipart.

Mors superbit & natura, cum resurgat creatura, iudicanti responsura,

PARS I. Resurrectionem corporum futuram cum eadem illorum substantia & integritate, ratio naturalis non comprehendit, nec docuit unquam antiqua Philosophia, seu Sapia. Imò in contrarium axioma istud produxit. Appropinquatione ad habitum non est regressus. Hinc irridebant multi S. Paulum, cum audisset resurrectionem mortuorum, qui tamen Philosophierant, & inter Sapientes Areopagi, in Academia Atheniensis. Eandem planè difficile est concipere, quomodo terrena materies, de qua mortalium creatur caro, in quemlibet pulverem, cineremque resoluta, in quamcumque aliorum corporum substantiam conversa, in quorumcumque animalium cibum, carnemque commutata, reddatur eadem eidem humanæ animæ; quæ illam primitus animavit. Propterea non solum Ethnici resurrectionem hanc negaverunt, sed etiam Sadducei tempore Christi, contra eum hac de causa discipulantes. Ac post Christum multi hæretici multos circa hanc resurrectionem errores coarctaverunt.

Contra hos omnes præsentiam pronuncians Propheta Iob, lumine illustratus divino, dicebat olim: Quis mihi irribuat, ut scribantur sermones mei? Quis mihi det, ut exarentur in libro stylo ferreo? Quis det, ut exarentur in plumbi laminas, vel cæle scribantur in silice? Qui sunt hi sermones, adeo multiplici scriptura & exaratione digni, adeo notabiles, adeo rari & gnari? Hi sunt qui subjiciuntur in quatuor aut quinque propositionibus mox subsequen-

Resurrectionem creditur esse Iob.

1. Credo quod redemptor meus vivit. 2. Et in novissimo die de terra surrecturus sum. 3. Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. 4. Quem visurus sum ego ipse, & non alius, &c. 5. Reposita est hæc spes mea in sinu meo.

Hæ sunt theses, hi sunt sermones, quos proponit S. Iob, tamquam maximè servientes ad instructionem posterorum. Ideoque non sufficit illi eos voce proferre, quæ labilis est, & mox perit. Operatur ergo ut per scripturam permanentem conferrentur, & non solum foliis & chartis quæ etiam pereunt, committantur; sed in bene compacto libro exarentur perfecta impressione, styloque ferreo, vel cære per cæle. (quod est instrumentum sculptorium) industrie & bene sculptantur in lamina aliqua, aut silice, ut scriptura durabilis sit, & vetustate aut igne corrupti non possit. Quare tanto prologo, tot verborum formulis utitur Sapiens Iob de resurrectione agens? Ut eam ostendat creditur difficillem, nec persuaderi vitiosioriger.

rulerant, erant scripta, locutusque cum eis agnovit que gesta erant, & nuntiavit Theodosio. Ipse veniens Constantino poli Ephe sum, adoravit pronus, eumque sic allocuti sunt: *Surrexit, gloriosè Auguste, hæresis populum Christianum à Dei promissionibus avertens, negans resurrectionem mortuorum. Ergo ut scias, juxta Apostolum, omnes representandos ante tribunal Christi, idcirco jussit nos suscipiari, & tibi hæc loqui, Vide igitur ne seducaris, & excludaris à regno Dei.* Illi autem iterum prostrati in terram, obdormierunt. Quibus cum Imperator sepulchra ex auro fabricare vellet, per visum prohibitus est. Viri verò illiusque hodie pallioliis fericiis aut carbalinis cooperti in ipso loco requiescunt. Quod passio eorum quam Syro quodam interpretante in latinum translulimus, plenius pandit. Hæc Gregorius Turon compendiosè: Fuscæ autem idipsum apud Metaphrastem & Suriem 27. Julii.

Exech. 37.

Ad hanc quoque resurrectionem confirmandam spectat visio illa admirabilis Ezechielis, in campo pleno ossibus mortuorum, quæ ipso propheta audierunt verbum Domini, & sonito factio accesserunt ossa, ad ossa, junctura ad juncturas, nervi ad nervos, ac pelle desuper extenta steterunt super pedes, exercitus in grandis valde. Exercitus ille exiguus est, sic comparetur cum illo exercitu qui non ex uno campo, sed ex toto orbe immensus subito excitabitur. Miratur Ihasas. *Quis vidit huc simile? Num parturiet terra in die una, aut parietur gens simul? Certè tunc terra una die, una hora, omnes gentes pariet. Et quia admirabilis est hic partus, idè eum tot præcedunt mundi cruciatu.*

PARS II. Deo facilissimam esse resurrectionem.

Joan. 5. 1. Cor. 15.

Licet resurrectio generalis eorumdem corporum quoad totam substantiam, post tot sæcula variè transmutatam, videatur difficillima homini rationem solam consulenti, Deo tamen est facilissima, vel sola voce imperanti. Quapropter dictum est: *Mortui audient vocem Filii Dei, & qui audierint, vivent.* Ad hæc Apostolus: *In momento, in òculo in novissima tuba, mortui resurgent incorrupti.* Interrogat S. Petrus Chryf. serm. 103. *Qua est ista tuba, quæ inferis inferi bellum, resolvit moles sepulchri, insonat mortuis vitam, resurgentibus in lucem perpetuam dat triumphum?* Respondet ipse his verbis: *Illa est quam Dominus dixit: Mortui audient vocem Filii Dei. Tuba, non quæ arctato spiritu per concavum cornu, vel æris tristis bellantibus dat mugitum; sed quæ de corde Patris, ore Filii vitalem simul & inferis & superis dat clamorem.* Postmodum explicat fulius hanc novissimam tubam, & ejus Deo facilitissimum effectum, & addit: *Tuba quæ in principio mundum vocavit ex nihilo, ipsa in novissimo mundum revocabit ex perditio; & quæ initio mundum suscitavit ex limo, ipsa in fine hominum resuscitabit ex pulvere.* Fratres, sic credimus, quia tuba divinæ vocis hæc divinitus, collegit orbem, mundavit elementa,

Chrysol. serm. 103.

distinxit mundum, suspendit eam lumen, fundavit terram mare vinxit, mesit inferos, dedit ordinum vices, iussit rerum continuum servitium. Acce vacuus horeret orbis, apravit habitatores habitacula sic discrete vit, in celo posuit Angelos, solo spiritu viventes; in terra constituit vitas varias terrenorum; in aere dedit animas ligeras pervolare; in aquis tam pusilla quam magna fecit ac modico sic ex distans paribus junxit compagem mundi, ut nec commixtio discreta confunderet, nec discretio rerum scinderet unitatem. Hinc est quod dici ac noctis copula sic divisa est, ut exquire labor, requies ex labore constaret. Hinc Almit Sol & Luna mundi circumvent metas, ut Sol geminatus luce amplifict claritatem dicit; & Luna lu. mundum mine suppari ex toto cæca noctis tempora non relinquit. Hinc stella suo cursu varios mutat ortus, ut noctibus & signent tempora, & vianibus referent ducatur. Hinc tempora cundo veniunt, et se incipiunt, dum desistant. Hinc femina nascuntur, crescunt, adolesunt, senescunt, decidunt, moriuntur, & iterum vitalibus seputa sulcis, resoluta putredine salutariter ex morte in vitam suam redeunt, de corruptione, propria suscitatur in forma. *Si hoc Dei vox, Tuba Christi, per dies, per menses, per tempora, per annos vocat, revocat, ducit, reducit, precipit esse, facit non esse, dat mortuam, reddit, quare quod omnibus semper facit, semel facere non possit in nobis? Aut in nobis solus virtus divina lucefit, propter quos soles totum quod prædictum est, Dei est operata maiestas? Homo, si tibi omnia sua ex morte reviviscunt, cur tu Deo tua non reviviscas ex morte? Aut in te solo Dei creatura deperit, propter quem subsistit, agitur, mutatur, innovatur tota quotidie creatura? Hactenus ille elegantissime, ex rerum facili per vocem Dei creatione & distictione, ac ex continua rerum mundi quadam morte, ac deinde continua etiam quadam resurrectione & innovatione, argumentum ducens ad persuadendam post hominis mortem ejusdem resurrectionem & innovationem futuram eadem efficacia vocis divinx.*

Hoc eodem argumento usus est S. Aug. serm. 14. de verb. Apost. ubi ait. *Tota hujus mundi administratio testimonium est resurrectionis future, videmus hyeme arbores spoliari fructibus & foliis, sed in vere speciem resurrectionis exprimeret in gemmis, floribus, foliis, fructibus. Interrogo te, qui de resurrectione dubitas, ubi sunt ista quæ tempore ipso producantur? Vbi latitanti? Nusquam videntur, sed Deus secreta virtute ea producit. Sic & herba quæ ante vixit, & moritur, rursus reviviscit ex semine: ita & nostrum corpus reviviscit ex pulvere. Hæc ille.*

Quia sacra litteræ hac utatur similitudine, idè etiam SS. Patres eam non infrequenter repetunt. Vnde quidam ex illis interpretans illud Apostoli: *Inspiciens, quod seminas, non reviviscatur, 1. Cor. 15. nisi prius moriatur, sic elegantè edidit: Granum à terra frumentum in terra interit, & tamen in eo quod in terra de resur-*

est reviviscit, nec mortem medullis capis, sed ve-

Confide-
ratio semi-
nis anima-
rit marty-
res ad tor-
menta &
mortem.

Ionas Mar-
tyr Perse-
apud Suri-
um 29.
Mart.

Zac. 5.

Mors ho-
minum
somnia est
a quo faci-
le Deus il-
los suscitavit
Isa. 26.

Hæc ipsa consideratio Martyres animavit ad quilibet sustinenda tormenta, & ad ipsam mortem. Vnde ex illis quidam Ionas nomine, Persecutione, cum urgeretur, ut à Christo desiceret, ne vitam perderet, sic respondit Sapientibus Perfarum, quos Magos vocitant. O caeci & stulti, qui prudentes vos jactitatis! Non potest homo iriticum habens in horreo reconditum sibi temperare; quin illud in terram jactat, licet ni ves, & fulmina, aliæque aeris injuriæ immincant. Sperat enim ex semine exiguo aream se repleturum. Quod si iriticum non seminari, crescere non poterit. Sic si quis pro nomine Jesu animam perdidit, cum venerit ad filios suos renovandos qui credunt in ipsum, hos renovabit in lumine suo, quod nunquam preterit. Hos autem qui mandata neglexerint, in ignem conjiciet nunquam extinguendum. Hoc verò ex eius ore audientes, jussunt ut articuli manuum & pedum ei singillatim absciderentur. Quod fecere ministri impij, & amputatos digitos in conspectum ejus proiecientes, dixerunt: Ecce digitos tuos in terra seminavimus, expecta tempus messis, multi tibi digiti aderunt. Respondit ipse cum securitate & libertate: Ego digitorum & manuum non ego multo udine. Deum à quo factus sum me in ea renovatione, quam in nobis effecturus est, ipse renovabit. Ita de Sancto Iona Martyre Simeon Metaphrastes 29. Martij. Loquebatur autem S. Martyr conformiter S. Iacobo Apostolo dicenti, Agricultam expectare fructum pretiosum terræ, ex seminibus putrefactis sub terra; si que usque ad adventum Domini nos patientes esse debere; sustinendo in corpore quamlibet afflictionem quasi feminis fructiferam putrefactionem.

Sacræ quoque literæ ad significandum, quam facilis sit Deo nostrorum corporum resurrectio, utuntur similitudine somni, à quo facile est per vocem, vel per minimam vellitationem excitari. Hinc illud Isaie. Vivent mortuati, interfeciti mei resurgent: exspersimini, & laudate, qui habitati in palvere. Et rursus: Vade populus meus, intra in cubicula tua claude ostia super te, abscondere modicum ad momentum, donec pertranseat indignatio. Ecce enim Dominus egredietur de loco suo, ut visitet iniquitatem habitatoris terræ contra eum, & revelabit terra sanguinem suum, & non operiet ultra interfecitos suos. Hic mentio est de Martyribus, & de resurrectione eorum in fine sæculi. Eis tamen dicitur: Ite ad modicum ad sepulchra vestra, ibi quiescite brevi suscitandi. Quia mors eis instat suavis somni est unius noctis respectu æternitatis Sepulchra quoque eorum cubilia dicuntur & cubi- cula, in quibus ad tempus absconduntur, & claudunt ostia super se claudentes oculos suos & sen-

fus; quasi ad quiescendum; donec transeat indignatio, qua Adæ peccatum & filiorum ejus voluit Deus communi putrefactione punire, donec transeat indignatio quoque illa, qua vult impios punire sub fine sæculi per plagas resurrectionis prævias. Agitur ergo in hoc Isaie loco de consummatione mundi, & judicio tunc futuro, quando egredietur Dominus cum Angelis; & tunc terra reddet sanguinem Martyrum quem absorbit & revelabuntur omnia homicidia, & Martyria, & peccata. Tiranni ac peccatores punientur à Domino, Sancti verò resurgent ad beatam immortalitatem, quasi post somnum aliquem brevem; & post transeuntem ad modicum tempus indignationem Domini in peccatores facientem, delictorumque pœnas pro hoc sæculo infligentem.

Lucefcit ex jam dictis, cur Ecclesia hieca. PARS III. **Enat: Mors stupetis & natura, cum resurget crea.** Cur mors tua. Primò quidem, quia sicut in resurrectione Domini mors quodammodo oblituitur & inferi, ad resurrectionem quoque motu insolito contremuit, & omnis que naturà quadam ratione commota est, cooperat. stupere dicitur hinc novo partui de utero sepulchri, Cælum & Sol sua claritate, ut putant nonnulli, anticipata; Angeli sua luce fulguris instar coruscante, Elementa quadam læticia & renovatione a gloria suo velut applaudendo: Sic in hac generali resurrectione, totius naturæ erit quædam resurrectio & renovatio cum stupore, & specialis cooperatio creaturarum ad hanc divinam voce & tuba imperatam resurrectionem. Audi S. Petrum Damiani Epistol. 51. *Iam quos in gremio suo terra susceperat, quos aqua sorbuerat, quos edax flamma consumpserat, omnes quasi commissum sibi depositum reddunt, & vitæ abque ulla sui diminutione restitunt.* Ex his verbis collige, quòd quicquid per mortem quælibet creatura accipit ad hominem spectans, nonnulli tamquam depositum accipit, reddendum tunc in integrum etiam usque ad capitis capillum, quia teste Evangelio, *Capilli omnes numerati sunt*; proinde & omnes reddendum depositum repetet Dominus à suis creaturis in illa die generali. Sic etiam loquitur Tertul. lib. de resurrectione carnis. *Resurgit caro, & quidem integra: in deposito est ubicumque apud Deum, per fidelissimum sequentem Dei & hominum Jesum Christum. Carnis interitum quem putas, secusum factus esse. Non sola anima seponitur, habet & caro secessus suos interim, in aquis, in ignibus, in alitibus, in bestis; cum in hac dissolvi videtur: velut in vasa transfunditur, ut rursus ex illis præferatur. Hæc ille.*

Secundò, sicut in Christi resurrectione dictum est mortis stupenti & inferno: *O mors, ero mors tua, morsus tuus ero, O inferne!* Et rursus illud: *Vbi est mors victoria tua? Vbi est mors stimulus tuus? Absorpta est mors in victoria.* Ita & ille cursus mortis & inferno stupenti repetenda videntur, omni creatura humana è mortis vinculis tunc edu-

sta, & purgatorii omnibus animabus de infero- rum loco & tenebris emergentibus. Nam & hoc quod morti dicitur in Christ persona: *Ero mors tua, O mors!* hunc habet sensum: Per resurrectionem meam efficiam, O mors, ut iusti omnes resurgant nunquam morituri, & sic omne tuum dominium extinguetur: cumque mortale hoc induerit immortalitatem, tunc perfectè absorpta eris, O mors in victoria. Illud quoque *Morsus tuus ero, O inferne*, significat idem, ac si diceret Christus: Educam non solum me ipsam de ventre tuo, sed velut morsus tibi mortifer, evomere te cogam omnes iustorum animas quas ventre tuo continebas; quod perfectè fiet in resurrectione generali, quando & animæ purgatorii omnes liberabuntur; omnesque animæ reprobarum ad tempus ab inferis deducentur, ut iudicentur, & sua resumant corpora.

Apoc. 20.

Ad hanc resurrectionem spectat quod dicitur: *Mors & infernus dederunt mortuos suos, qui in ip- sis erant. Vbi præcedit: Et dedit mare mortuos qui in eo erant.* Quem locum variè explicant sacri interpretes. Nam S. Aug. per mortuos mortis & inferni intelligit verè mortuos: per mortuos autem maris intelligit eos qui vivi inveniantur, cum Christus veniet ad iudicium. Hæc eius verba sunt. *Hic ergo mortuos exhibuit mare, id est, hoc sæculum exhibuit homines qui nondum obierant, & sicut inventi sunt, ita affuerunt. Mors vero & infernus dederunt corpora quoniam vita revocaverunt. Et forsasse non fuit fatu dicere: Mors aut infernus sed mors propter bonos; infernus propter malos.* Hæc ille. Paulò aliter interpretatur S. Amb. qui sic ait: *Mortui maris, id est baptisimi, erunt baptizati & electi* Deinde mors dabit corpora mortuorum, infernus animas. Nonnulli recentiores interpretes sic explicant: Mare dabit corpora in eo submersa, aut à piscibus devorata; Mors dabit corpora in terris humata; Inferus dabit animas, Denique alii putant: Mortem & infernum hic induci velut duas tragicas personas truces & immanes, quæ semper associantur. Nam quos mors occidit, eosdem Infernus devorare & sepelire in Scripturis sacris significatur. Hæc ergo crudeles personæ cogentur tunc reddere eos, quos vel occiderunt vel devoraverunt, & absorbuerunt; sicut & mare, quod horrosum est, & tot millia navium, totque myriades hominum absorboit, & sepelivit in suis abyssis: quasi ore hiant. Itæ quicquid significetur in quacumque explicatione per *Mare, Mortem, Infernum*, hoc nostro alienum non est à proposito, & confirmat id quod canimus: *Mors stupebit & natura, cum resurget creatura.*

Resp. 3.

Tertiò, Mors stupebit & natura cum resurget creatura, quia super naturam erit, corpora antea mortalia & corruptibilia, antea ignobilia & infirma, antea animalia & miserabilia, tot dotibus supernaturalibus adornari, ita ut surgant gloriosa cum incorruptione & immortalitate, illu-

stria & generosa cum nobilitate & claritate, impassibilia & spiritualia cum agilitate, & subtilitate: omni denique carentia erunt imperfectione, quæ omni antea obnoxia erant miseris. Hoc de corporibus electorum verum est, de quibus illud. *Seminatur incorruptione, surget in incorruptione; seminatur in ignobilitate, surget in gloria; seminatur in infirmitate, surget in virtute; seminatur corpus animale, surget spirituale.* Hæc omnia non debebantur corpori secundum dispositionem naturalem, sed supernaturali virtute & gratia ei superadduntur ex meritis Christi: ut tunc non amplius portemus imaginem terreni Adam, sicut in hoc mundo; sed portemus imaginem celestis Adam Christi, qui ejus sumus vestigia secuti. Ideo enim *reformabit corpus humilitatis nostræ; & configuratum corpori claritatis sue.*

At hoc si obstupescit ex parte naturæ & mors, multò magis obstupescet reprobi antea huic rei increduli, quorum quidem corpora immortalia erunt, sed simul passibilia. Et licet perfectè reproducenda sint quantum ad integritatem membrorum, ita ut non sint mutila, gibbosa, clauda, manca, ægra, quamvis talia antea fuissent: tamen non id eis vertetur ad aliquod solatium quandoquidem in illis patientur atrociter, eruntque ponderosa & gravia, obscuraque, ut prius. Nam quantum ad integritatem, quæ eis debetur ex principis naturæ, reddetur illis; sed hi defectus cum sint connaturales corpori humano, & ex ipsis naturæ principis oriuntur, non excluduntur nisi per dotes gloriæ. Obstupescet ergò impij & increduli, conspicientes in hac resurrectione suam miseriam & ignobilitatem sibi contumeliosam: ex alia verò parte inruentes aliorum gloriam, quos habebant antea in derisum; & similitudinem improprij: prout dicitur: *Violentes turbabuntur timore horribili, & mirabuntur in subitatione inspectæ salutis, &c.*

Quantum ad electos, non ita stupor eos circumdabit, quamvis & tunc admirari sint magnalia Dei, sive opera admirabilia divine ejus potentie, benignitatis, & providentiæ, ac justitiæ, quæ tunc consuecunt toto orbe, & tota perennabunt æternitate. Quare eos stupor non apprehendet. Quia certa fide & spe hæc expectabant omnia. Quapropter eis in Evangelio dicit Dominus, postquam annunciasset signa horribilia tunc futura & iudicis deinde advenitum cum potestate & majestate: *Hic autem fieri incipientibus aspiciet, & levare capita vestra, quia appropinquat redemptio vestra.* Et rursus infra: *Cum videritis hæc fieri, scitote quoniam prope est regnum Dei.* Moneatur itaque à Christo Domino, ut hilari sint animo dum alij exarcescunt præ timore, hoc enim est levare caput, ne tristiter demittere vultum, nec animum, ut solent illi quos timor vel tristitia angit, sicut dicitur Cain: *Cur concidit facies tua.* Gaudia fiducia & læticia exhilarat cor, & simul caput elevat.

MAN

Qui sunt mortui, maris, & inferni.

Esai. 3.

Infortium redemptio que? Rom. 8. Osee. 13.

elevar: Tunc gloria mea, tu exultans caput meum. Levabunt ergo caput iusti & electi, cum plagæ novissimæ crebrescent, quia appropinquat redemptio illorum. Quoniam illa redemptio? Redemptio scilicet corporum, quæ sub dira mortis captivitate eo usque detinebantur, de qua illud ipsi gemimus intra nos adoptionem filiorum Dei expectantes, redemptionem corporis nostri. Item, De manu mortis liberabo eos. de morte redimam eos. Hæc redemptio efficit tunc perfectissimam libertatem ab omni corruptione & servitute, ab omnibus ærumnis, doloribus, morbis; etque consummatio redemptionis à Christo iniciatæ. Tunc incipiet compleri petitio illa Martyrum: Vindica Domine sanguinem nostrum. Hoc clamabant sub altari animæ interfectorum propter nomen Christi. Quibus responsum est: Expectate medicum, donec impletur numerus fratrum vestrorum. Impleto ergo numero illo, de petitione sua, levabunt capita cum exultatione & gratiarum actione. Nec tuba illa insonans erit eis formidolosa, nec resurrectio onerosa, quam percipiem oculis suis propofuerant, ut fiduciam acuerent, & sese confirmarent, dum pro Christo patiebantur, aut illi compatiebantur. Erunt ergo eis grata tuba, evocans ad victoriam & triumphum, peractam militiam & certaminem.

4poc. 6.

Audi S. Petrum Damiani sermonem, de S. Rossino Martyre hac de re eleganter discretum. Electi, quia carnem cum vitis crucifigere non desistunt, eum corporibus, quibus in divina militia sunt usi, quasi tabernaculis, ad superna claritatis gloriam, provehuntur; ut suo militiæ cingulo, unum tunc homo interior & exterior sentiant quietis æternæ municipium, qui ad unum pervenere per communia bellatrum triumphum, & quibus una fuit pugna, ut sit & corona. Hæc ille postmodum dicit hanc fore Tubam Sabbati æterni, & Iubilæi, perennantis, dum subdit: In Iubileo tubæ clangitur, ut unusquisque ad possessionem propriam revertatur. Cane ergo tunc tuba, ut ad possessiones proprias omnes tunc redeant; quia in illo die resurrectionis quisque proprium corpus recipit, in quo hic habitavit. Tunc Adam Noe, omnes antiqui Patres, omnium mortalium animæ, ad missam carnis suæ terram redeunt, ut in perpetuum eam possideant, & perducti in libertatem Filiorum Dei securè gaudeant, servili vinculo corruptionis humanæ soluti.

Conclusio.

Job. 14.

Abas. 3.

Essee Domine Deus, ut semper hanc Tubam auribus cordis nostri percipiamus, ut nobis tunc non sit pavori, quia per illam admoniti militaverimus strenuè in castris militiæ tuæ, dum tempus erat pugne. Fac igitur, ut unusquisque nostrum possit cum Iob dicere: Cunctis diebus quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea, Vocabis me, & ego respondebo tibi. Operi manuum tuarum porriges dexteram. Ingreddiatur, quando tibi placuerit, putredo in ossibus nostris, & subter nos scateant vermes, ut hinc tuba evocati, & immutati, in die tribulationis & temporis impiorum, ad locum quietis transeamus tua dextera nos ducente, & ascendamus ad societatem populi nostri accincti ad læticiam & triumphum, post militiam longam & duram contra hostes atrociter insidiantes & tentantes, ac contra ipsam mortem, quæ tunc absorpta erit gloria.

Liber scriptus proferetur, In quo rotum continetur, Unde mundus iudicetur.

LE C T. 5. tripart.

IN sacris literis mentio fit de multiplicibus libris, qui mysterio non carent; quique sunt apertendi in divino iudicio, & producendi in condemnationem impiorum. Primogenitus est Liber legis, sive Liber Mandatorum Dei, de quo dicitur: Tollite librum istum & ponite in latere arce federis Dei vestri, ut sit ibi contra te in testimonium; sic scilicet Deo tuo, post beneficia & tot prodigia in gratiam tui edita, rebellis & ingratus exiteris. De hoc eodem libro dicitur: Hic liber mandatorum Dei, & lex quæ est in æternum: omnes qui timent eam, perveniant ad vitam; qui autem delinquerunt eam, in mortem. Subjicit Propheta: Convertere iacob, & apprehende eam, ambulans per viam ad splendorem ejus, contra lumen ejus; hoc est, de regione lucis ejus ambulans, quali præcunte faciem vel lucernam sequens; quia Mandatum lucerna est, & lex lux, per eam manifestatur voluntas Dei tamquam via recta & secunda: Beati sumus israel, quia quæ Deo placens, manifesta sunt nobis. Dirigit enim lex Domini, ut manifestè videre valeamus vitam vitæ, & scire ubi gressus figere debeamus in hoc caliginoso loco, in quo absconderunt maligni spiritus laqueos; in quo etiam cupiditas, quæ lex peccati dicitur, magnas effundit tenebras, quam qui sequuntur, per cæcas passionem duci solent, & in præcipitia ruunt. At lex & præceptum Domini lucidum dissipat has tenebras, illuminans oculos, & non aberramus, aut offendamus, sed plane tramite ad celestem patriam & vitam pertingemus. Hic est ergo liber viæ, & simul liber vitæ dici potest.

PARSI. Varios libros in iudicio prodemonstrat, declarat, ferendos.

Liber legis seu mandatorum Dei. Dent. 32. Baruch. 4.

Prov. 6. Baruch. 4.

Deut. 33. 3.

An non tibi expandendus & aperiendus videtur hic liber in illo iudicio, ut testimonium piis donet, impiisque condemnationem infligat? Certe secundum ea quæ in ipso scripta sunt, iudicium fiet; quandoquidem ibi norma universalis continetur, ad quam omnes exigendæ sunt actiones omnium hominum. Audi ad hanc rem, & pondera illud. Dominus de Sinai venit, & de Seir ortum est nobis: in dextera ejus ignea lex, in Hebræo legunt, iudex de Sinai venit, est enim pro voce Dominum, vox Elabim, quæ vox Deum & Iudicem indicat. Ille ergo super montes Seis & Sinæ descendit.

